

Naturverdier i tilknytning til Skogly, Kolåsveien 35 i Son, Vestby kommune

Ole J. Lønnve

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag for Drøbak arkitektkontor kartlagt naturverdier i tilknytning til Skogly, Kolåsveien 35 og langs veistrekningen krysset Kjøvangveien-Kolåsveien til Skogly i Son, Vestby kommune. Bakgrunnen for kartleggingen er at Skogly er planlagt utbygd med boliger. Det ble registrert en hul eik, som ble avgrenset som naturtype med verdi som lokalt viktig (C). I tillegg grenser planområdet mot flere viktige naturområder.

Nøkkelord

Kolåsveien
Naturkvaliteter
Naturtyper
Hul eik
Rødlistearter
Svartelistearter
Hensyn

Omslag

Pari fra Kolåsveien i Son. Bildet viser en stor vidkronet eik.
Foto: Ole J. Lønnve

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-614-0

BioFokus-notat 2017-45

Tittel

Naturverdier i tilknytning til Skogly, Kolåsveien 35 i Son, Vestby kommune

Forfattere

Ole J. Lønnve

Dato

20. oktober 2017

Antall sider

10 sider + vedlegg

Refereres som

Lønnve, O. J. 2017. Naturverdier i tilknytning til Skogly, Kolåsveien 35 i Son, Vestby kommune. BioFokus-notat 2017-45. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgivere

Drøbak arkitektkontor

Tilgjengelighet

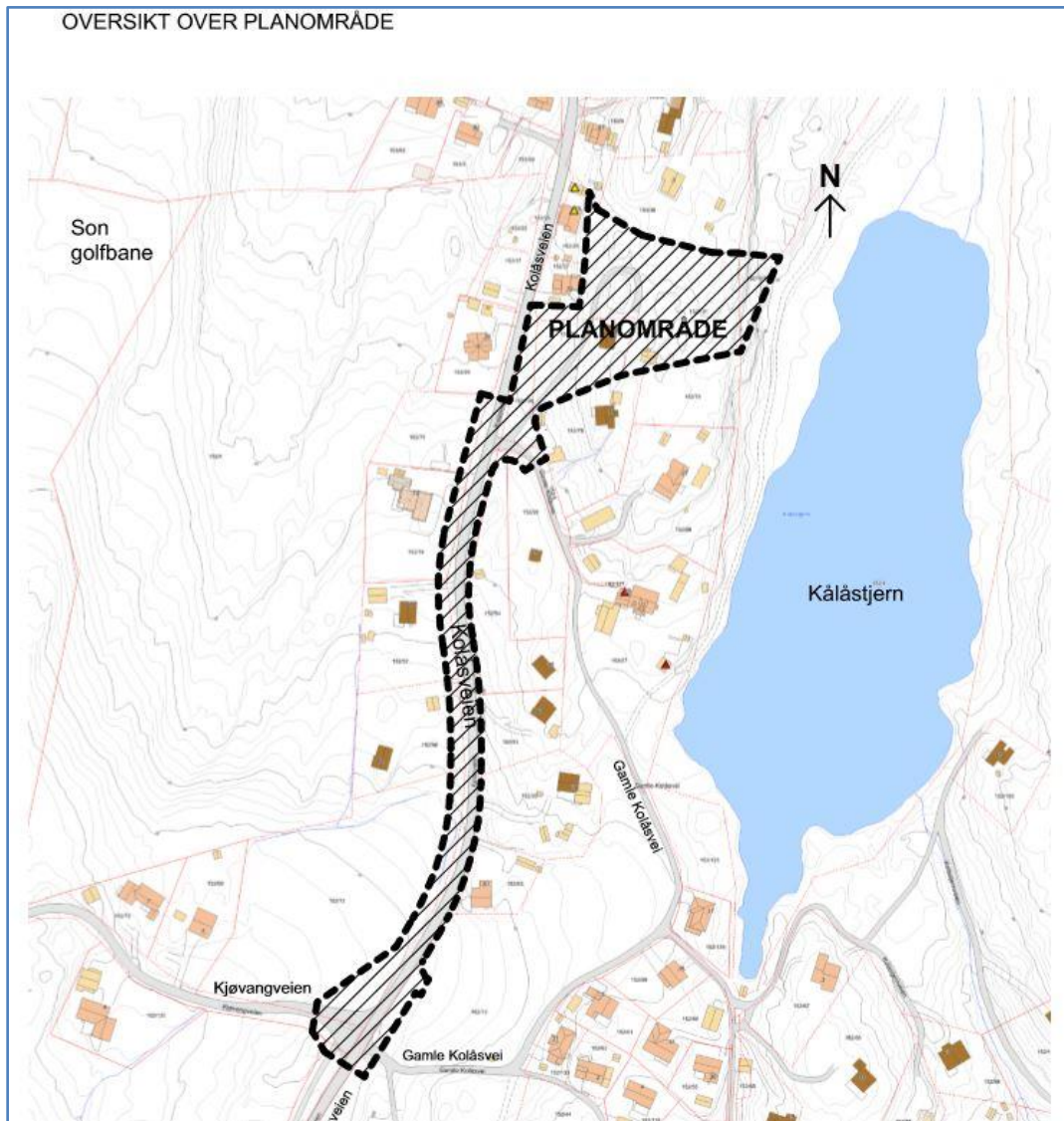
Dokumentet er offentlig tilgjengelig. Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra: <http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus har på oppdrag for Drøbak arkitektkontor kartlagt naturverdier i tilknytning til Skogly, Kolåsveien 35 og langs veistrekningen krysset Kjøvangveien-Kolåsveien til Skogly i Son, Vestby kommune (figur 1). Bakgrunnen for kartleggingen er at Skogly er planlagt utbygd med boliger. Langs Kolåsveien er det planlagt en gang- og sykkelvei.

Figur 1. Oversikt over planområdet (svart skravur) til Kolåsveien 35 i Son, Vestby kommune. Tilsendt fra oppdragsgiver.

Metode

Kartleggingen ble foretatt 15. august 2017. Bilder ble tatt for dokumentasjon. Stedfesting av viktige funn ble koordinatbestemt med en håndholdt GPS (Garmin Colorado 300).

Ved kartlegging følges metodikken gitt i DN-håndbok 13, 2. utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Avgrensningen av trær tar utgangspunkt i retningslinjer gitt i utkast til nytt faktaark for store gamle trær, av juni 2014 (Jordal 2014). For avgrensning av eik tas det utgangspunkt i omkretsen til kronen på treet. Omkrets av kronen og omkretsen til rotsystemet, spesielt hos eik, er omtrent overlappende. For eiketrær angis også trekronens form. Hvorvidt treet har vid- eller smal krone. Formen på kronen sier noe om omgivelsene treet har vokst opp under. Et tre som vokser opp i tett skog vil utvikle en høy smal krone, mens et tre som vokser opp i et åpent landskap vil utvikle en vid krone. Angivelsen av kronevidde er derimot basert på en ren subjektiv vurdering, og skal derfor ikke vektlegges for høyt.

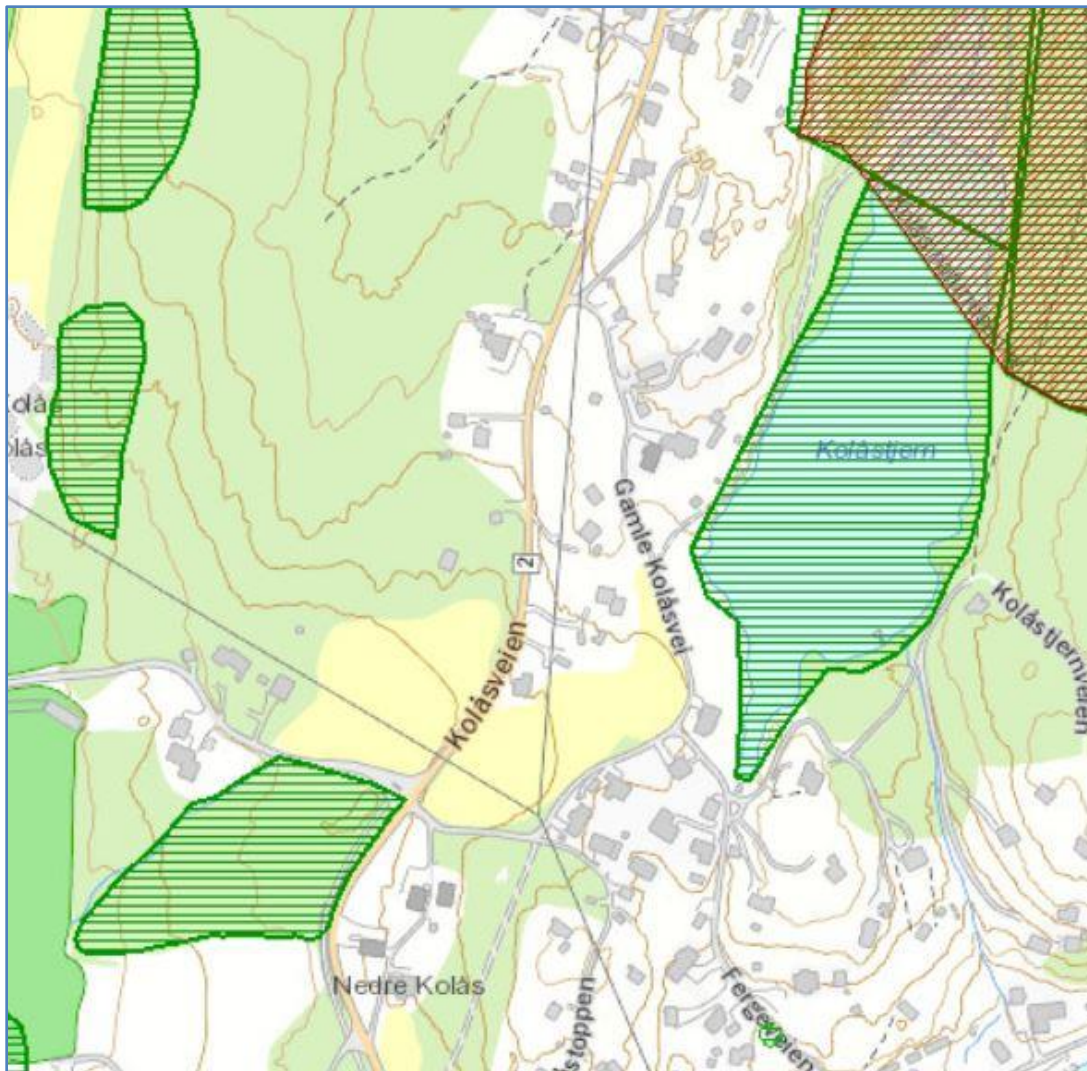
Naturbase (Miljødirektoratet 2017) og Artskart (Artsdatabanken og GBIF-Norge 2017) ble sjekket for eventuelle tidligere funn av arter og naturtyper innenfor det undersøkte området. Alle artsfunn fra undersøkelsen er tilgjengeliggjort for Artskart gjennom BioFokus' ArtsfunnBase (BAB). Alle avgrensede naturtyper er lagt inn i N2000-database, og vil bli offentlig tilgjengeliggjort i Naturbase.

Når det gjelder avgrensning av lokaliteter, er dette gjort ved hjelp av ortofoto i QGIS.

Det er viktig å understreke at denne kartleggingen ikke er en artskartlegging, men en kartlegging som i best mulig grad er ment å fange opp potensielle naturverdier innenfor planområdet. Hva man finner av arter avhenger dessuten veldig av årstid, f.eks. ville utvalget av jordboende sopp eller insekter vært veldig forskjellig hvis kartleggingen hadde vært utført på høsten. Således ville en kartlegging på en annen tid på året gitt andre resultater mht. arter.

Områdebeskrivelse

Berggrunnen utgjøres av granitt og gneis. Stedvis med innslag av marine avsetninger. Planområdet grenser til Kolås naturreservat (VV00001256) i nordøst, mot naturtypeavgrensningen Kolåstjern (BN00018470) i øst og mot naturtypeavgrensningen Kolås nedre (BN00018344) sørvest for krysset Kjøvangveien-Kolåsveien (figur 2). Både Kolåstjern og Kolås nedre er gitt verdi som viktige (B) naturtyper. Naturreservatet inkluderer bl.a. partier med rik edelløvskog. Denne edelløvslogen, som grenser mot planområdet, er avgrenset som naturtype (BN0001821599), og gitt verdi som viktig (B). Planområdet grenser for øvrig mot bebyggelse og jordbruksland. På tomten til Skogly står et gammelt hus.

Figur 2. Oversikt over naturtypeavgrensningen (grønne figurer) og verneområder (rød skravur) som grenser mot planområdet. Hentet fra Naturbase.

Tidligere artsregistreringer

Det er ifølge Artskart (Artsdatabanken og GBIF-Norge 2017) ikke registrert forekomster av rødlistearter innenfor planområdet. Derimot er enkelte slike arter påvist innenfor verneområdet og naturtypelokalitetene som planområdet grenser mot.

Langs Kolåsveien innenfor planområdet er det derimot registrert en del forekomster av kanadagullris (*Solidago canadensis*). Kanadagullris er i.h.t Norsk svarteliste for arter 2012 (Gederaas 2012) vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Resultater

Tomtearealet ved Skogly består for det meste av relativt nylig hogd skog og ruderatmark (figur 3 og 4). Det ble ikke gjort funn av noen interessante arter i tilknytning til denne tomte og skogverdiene som måtte ha vært her er ikke lenger intakte. Skogen som stod her har bestått av gran og furu med innslag av løv. Enkelte mindre fuktpartier ble dessuten registrert på tomte. Noe av planområdet i øst grenser derimot ut i en skrent

ned mot Kolåstjern. I denne skrenten forekommer enkelte gamle lindekloner, ask og hassel (figur 5), og i nedkant er det innslag av grov gran og dødved. Skogen langs denne skrenten har dermed kvaliteter som gir potensial for interessante artsforekomster av ulike organismer. Skrenten må sees i sammenheng med naturreservatet og området rundt Kolåstjern.

Langs Kolåsveien (figur 6 og 7) ble det ikke gjort noen interessante artsfunn. En hekk med tett plantet ung alm samt noe hassel står riktignok langs en eiendom på vestsiden av veien (Kolåsveien 68). Alm er oppført som sårbar (VU) i.h.t Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen & Hilmo 2015). Siden dette dreier seg om en tett plantet forekomst, kan ikke denne almehekken vektlegges særlig naturmessig verdi.

Figur 3. Parti fra Skogly. Bildet viser en stor bestand av einstape. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 4. Parti fra Skogly. Bildet viser huset som står på tomte. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 5. Parti fra skrenten i nedkant av Skogly mot Kolåstjern. Bildet viser en gammel lindeklon. Foto: Ole J. Lønnve.

I kanten mot Kolåsveien 64 står en forholdsvis stor vidkronet eik (figur 8). Dette treet har en omkrets på vel 290 cm, og treet faller derfor innenfor kravet til forskriftseik (hul eik). Treet er avgrenset som naturtype med verdi som lokalt viktig (C). For beskrivelse av denne naturtypen (eiketreet), se figur 10 og vedlegg 1.

Svartelisteproblematikken innenfor planområdet inkluderer spesielt kanadagullris (figur 9). Kanadagullris forekommer bl.a. langs oppkjørselen til Kolåsveien 35 og i krysset til Gamle Kolåsvei. I tillegg ble det i partiet rundt det store eiketreet registrert fagerfredløs

og hageridderspore. I.h.t Norsk svarteliste for arter 2012 (Gederaas 2012), er fagerfredløs vurdert til en art med høy risiko (HI) og hageridderspore til en art med potensielt høy risiko (PH).

Figur 6 og 7. Partier fra Kolåsveien. Til venstre almehekken langs vestsiden av veien (Kolåsveien 68). Til høyre oppkjørselen til Skogly. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 8. Eiketreet ved Kolåsveien 64. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 9. Stor forekomst av kanadagullris ved innkjørselen til Gamle Kolåsvei. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 10. Gul figur viser avgrensningen til eiketreet ved Kolåsveien 64. Avgrensningen følger omkretsen til treets krone.

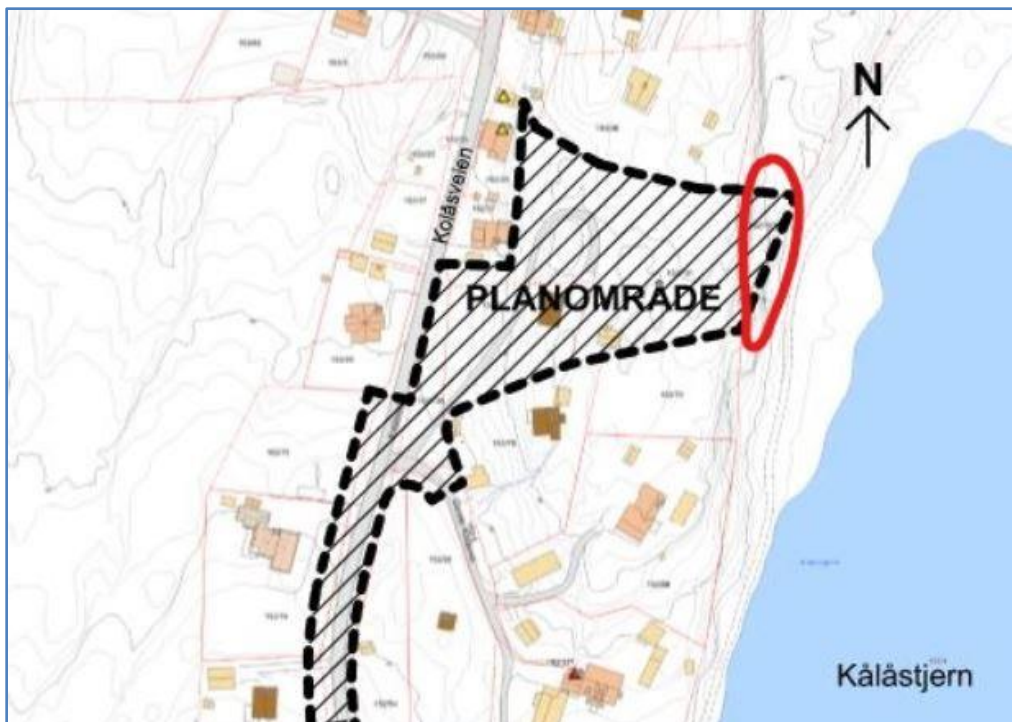
Oppsummering/konklusjon

Det ble i liten grad påvist viktige biologiske verdier innenfor planområdet. Unntaket er eiketrete ved Kolåsveien 64 og litt av planområdets østlige parti ved Skogly. Eiketrete kan tenkes å komme noe i konflikt med en eventuell bygging av gang og sykkelvei langs Kolåsveien. Treets rotsystem kan bli skadet. Det er derfor viktig å ta mest mulig hensyn til dette ved eventuell graving innenfor treets rotsystem. Trete har vid krone og dermed også sannsynligvis et omfangsrikt rotsystem.

Noe av planområdet ved Skogly grenser ned i en skrent mot øst. Denne skrenten har viktige biomangfoldkvaliteter. Her inngår bl.a. gamle lindekloner og hassel. I nedkant er det innslag av grov gran og dødved i forskjellige nedbrytningsstadier. Denne skrenten bør vurderes som en del av naturtypeavgrensningen BN0001821599 eller eventuelt inkluderes i naturreservatet (Kolås naturreservat). En bedre kartlegging av hele denne skrenten er nødvendig, men dette er utenfor rammene til dette prosjektet. Ved bygging av boliger på tomte, må derfor dette tas hensyn til. Fylling av masse, felling av trær eller lignende i skrenten vil føre til tap av viktige naturkvaliteter og fare for spredning av fremmede arter i verneområdet og rundt Kolåstjern. Figur 11 angir partiet som det må tas hensyn til under den videre planleggingen av boligprosjektet. Dette området må også hensyntas når hus og utearealer tegnes slik at fremtidige ønsker om fjerning av trær, utsiktshogster osv., minimaliseres.

Ved krysset Kjøvangveien-Kolåsveien grenser planområdet mot naturtypen Kolås nedre (BN00018344). Ut fra plantegningen bør ikke dette skape konflikt, men det er viktig å understreke at inngrep i dette området må unngås.

Fremmed- og svartelisteproblematikken innenfor planområdet omfatter først og fremst forekomster av kanadagullris. Ved graving og flytting av masse må derfor dette tas hensyn til, slik at ytterligere spredning av denne arten unngås. Masser med denne arten bør brukes under hus/infrastruktur eller under plener og lignende som skal holdes jevnlig nede.

Figur 11. Rød figur viser partiet man må ta hensyn til ved videre planlegging av prosjektet. Partiet omfatter deler av en skrent ned mot Kålåstjern. Her forekommer bl.a. gamle lindekloner og innslag av grov gran og dødved.

Referanser

Artsdatabanken 2017. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen, S. & Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
Lovdata 2017. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>

Jordal, J. B. 2014. Faktaarkutkast for store gamle trær. Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet 2017. Naturbase.
<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

Vedlegg 1.

Beskrivelse av naturtypelokalitet registrert ved Kolåsveien den 15. august i Son, Vestby kommune.

Kolåsveien 64

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 15. august 2017 i forbindelse med reguleringsplan for gamle Kolåsvei 35 i Vestby kommune i Akershus.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en eik ved Kolåsveien 64. Treet er sørvendt eksponert, og står i kant mot et jorde og tettere gran- og løvdominert skog mot vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utforming eik. Avgrensningen omfatter en vidkronet sommereik med omkrets (målt i brysthøyde) på ca. 290 cm. Treet har ikke synlige hulheter, men det har enkelte grove døde greinpartier. Barkstrukturen er relativt glatt, og utgjøres av opp mot 1,5 cm dyp sprekkebark. Lite av stammen er dekket av mose. Treet er relativt godt soleksponert mot sør og øst.

Artsmangfold: Artsinventaret er bare overfladisk undersøkt. Treet vurderes til å ha noe potensial for arter, spesielt saprofytiske arter (spesielt sopp) og arter knyttet til bark (spesielt lav). I døde grove greinpartier kan det forekomme biller som er knyttet til dødved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enkelte greiner er fjernet. En fuglekasse er montert til stammen. Noe buskas forekommer rundt treet.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med forekomsten av eik i resten av regionen, som er rik på eik.

Verdi: Lokaliteten er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, november 2014. Treet er godt innenfor grensen for inngangsverdi på naturtypen store gamle trær samt grensen for forskriften «hul eik». Treet har ikke påviselige hulheter, men det har enkelte døde greinpartier. Eksponeringsgraden vurderes som relativt god. Landskapsøkologisk befinner treet seg dessuten i en region der eik er naturlig til stede i skog- og i landskapet forøvrig. Lokaliteten skårer middels på parameteren størrelse, relativt godt på eksponering, høyt på landskapsøkologi og lavt på parameteren hulhet. Potensialet for interessante artsforekomster knyttet til hulheter og dødved, vurderes som lavt til middels for dette treet. Samlet sett vurderes lokaliteten til en lokalt viktig (C) naturtype, først og fremst pga. at potensialet for interessante artsforekomster vurderes som relativt lavt. Strengt i henhold til faktaarket skulle treet fått B verdi, men er ut fra kartlagte egenskaper ikke vurdert som så viktig.

Skjøtsel: Treet bør overlates mest mulig til fri utvikling. Døde greiner må i størst mulig grad ikke fjernes. All død eikeved på og rundt treet må så langt det er mulig få være i fred. Hvis døde greiner allikevel må fjernes av sikkerhetsmessige eller andre grunner, bør disse legges på bakken under treet. Treet kan fristilles litt bedre, og buskas bør holdes under oppsikt.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>